

ברכת בני הבית על בדיקת חמץ ונש"ק

שוע"ר סי' רסג

י' ב' או ג' בעלי בתים שאוכלין על שלחן אחד ומברכים כל אחד על מנורה שלו יש מפקפקין לומר שיש כאן ברכה לבטלה לפי שכבר יש שם אורה מרובה מנרות שהדליק הראשון ויש מיישבין המנהג שכל מה שניתוספה אורה בבית יש בה שלום בית ושמחה יתירה להנאת אורה בכל זוית.

טו אם היא סמוכה על שלחן בעל הבית ... אין חיוב נר שבת חל עליה כלל, לפי שהיא בכלל בני ביתו של בעל הבית ונפטרת בנרו. ואף אם בעל הבית מצוה לה להדליק ועושה אותה שליח לפוטרו מחיובו שהוא חייב להדליק שם, לפי שמשתמש שם בשבת ... מכל מקום כיון שהוא או אשתו בירכו במקום אחד ונפטר בברכה זו לכל החדרים שחייב להדליק שם כמו שנתבאר למעלה, אם כן גם שלוחו אינו יכול לברך שם. ויש חולקים על זה, וכן נתפשט המנהג במדינות אלו.

קונטרס אחרון שם ס"ק ה

ואף שפותר בזה הבעל הבית מחיובו, אין בכך כלום, כמ"ש החק יעקב סי' תל"ב והעולת שבת סי' תקפ"ה סי"ב ע"ש, ובמ"ש בסי' תל"ב שכן הוא ג"כ דעת הרא"ש וטור וש"ע שם.

ומיהו פשטא דלישנא דרא"ש וטור משמע ודאי להיפך. שמ"ש החק יעקב שם שגם שלא יברכו כולם אין נכון, הוא דוחק ... שכיון שבעל הבית בירך כבר ולהם אי אפשר לברך מנא ליה להרא"ש ... להמציא מלבו חיוב זה שישמעו הברכה. אלא ודאי כוונתו כפשוטו שאחד מברך לכולם היינו משום שמצוה היא שאחד יברך לכולם ... ולפי זה מבואר מדעת הרא"ש וטור דהם חייבים בברכה, והטעם משום דהם מצווים במצוה זו מדין ערבות ... ואף שהבעל הבית נפטר בברכה אחת לכל החדרים מכל מקום הן צריכים לברך על מצות שעושין שהם חייבים בעשייתם, דמה לי שחייבים מחמת עצמן ומה לי שחייבים מחמת ערבות ... אם כן למה לא יברך על חיוב זה כמו שמברך המחויב מחמת עצמו ... ולהכי אין למחות ולבטל המנהג שנהגו בהדלקת הנרות, כיון שיש להם על מי שיסמכו.

אבל גבי שופר ובדיקת חמץ שאין שם מנהג העתקתי דברי העולת שבת והחק יעקב, כיון שלא מצינו לאחרונים שיחלקו עליהם בפירוש, וגם ספק ברכות להקל.

שוע"ר סי' תלב

ח חובת הבדיקה היא על בעה"ב ... אבל אם בעה"ב רוצה לעשות בני ביתו שלוחים לדבר מצוה שיבדקו הם הרשות בידו, ויברכו הם ברכת על ביעור חמץ ... ואם אינו יכול לטרוח בעצמו לבדוק בכל החדרים ובכל המקומות יבדוק הוא חדר אחד או זוית אחת, ויעמיד מבני ביתו אצלו בשעה שמברך על בדיקתו, ויכוין להוציאם בברכתו, והם יענו אמן אחר ברכתו, ויתכוונו לצאת בברכתו, ויתפזרו לבדוק איש איש למקומו.

קונטרס אחרון שם ס"ק ב

כן מתבאר ממ"ש העולת שבת סימן תקפ"ה סעיף ב'. וכ"כ האלי' זוטא שם [שאם התחיל אחד לתקוע ולא יכול להשלים ישלים אחר אף על פי שלא שמע הברכה אם כבר יצא ידי חובתו בעצמו]. וכן משמע לכאורה ברא"ש וטור ... על כרחך צריך לומר כמ"ש העולת שבת ואלי' זוטא וחק יעקב דאין לברך ב' פעמים, וגם לפטור בלא כלום אינו נכון כמ"ש החק יעקב ולכן צריכין לצאת בברכת בעל הבית...

אבל בסי' רס"ג נתבאר שיש חולקין על זה עיין במה שכתבתי שם בס"ד.

שוע"ר סי' תנז

ד ועכשיו שנהגו העולם ללוש עיסות גדולות משיעור חלה ... הן מפרישין חלה מכל עיסה ועיסה בפני עצמה. ונהגו שמכל עיסה ועיסה מפרשת אשה אחרת ומברכת לעצמה.

שוע"ר סי' תקפה

ח אם התחיל לתקוע ולא יכול להשלים כל השלשים תקיעות יתקע אחר תחתיו.

ט אם כבר יצא ידי חובתו, ששמע כבר כל התקיעות בבית הכנסת אחרת, אינו צריך לברך קודם שיתקע, שהרי הצבור שמעו כבר הברכה מן התוקע הראשון.